

Metodické poznámky

Tato publikace obsahuje roční časové řady (od roku 2000), čtvrtletní časové řady a pouze výjimečně měsíční časové řady. Vedle absolutních údajů jsou uváděny také indexy. Pokud není v tabulce nebo v metodických poznámkách uvedeno jinak, jedná se o indexy za sledované období proti stejnému období předchozího roku, přepočtené na stejné ceny, metodiku a organizační strukturu.

Obyvatelstvo

Údaje o počtu, složení obyvatelstva a jejich změnách jsou získávány ze sčítání lidu (zhruba v desetiletých intervalech) a z navazujících údajů o pohybu obyvatelstva a jejich bilancí v intercenzálním období.

Veškeré údaje se týkají všech obyvatel, kteří mají v České republice trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství. Od roku 2001 (v návaznosti na sčítání lidu, domů a bytů 2001) údaje zahrnují také cizince s vízy k pobytu nad 90 dnů (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců) a cizince s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Od 1. 5. 2004, v návaznosti na tzv. euronovelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, se údaje týkají též občanů zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občanů třetích zemí s povolením k dlouhodobému pobytu.

Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) českých občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině.

Relativní míry jsou definovány na tisíc obyvatel středního stavu, kojenecká úmrtnost jako počet zemřelých do jednoho roku na tisíc živě narozených.

Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt České republiky jako klíčový ukazatel systému národního účetnictví i hlavní složky výdajů na hrubý domácí produkt jsou vypočteny v souladu s principy Evropského systému národních účtů (ESA 2010).

Hrubý domácí produkt představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích činností považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržních i netržních). Jde o propočet v kupních cenách, za které jsou realizovány tržní výkony (tzn. včetně daní z produktů a bez dotací na produkty). U netržních služeb jsou výkony vyjádřeny souhrnem mezispotřeby, náhrad zaměstnancům a spotřeby fixního kapitálu. Prvotní propočet je proveden v běžných cenách, pro potřeby sledování vývoje s vyloučením vlivu změn cen následuje převod do stálých cen.

Výdaje na konečnou spotřebu domácností zahrnují hodnotu výrobků a služeb užitých domácnostmi pro uspokojení individuálních potřeb, uhrazených z důchodů domácností a pořízených nákupem, dary i formou naturální spotřeby. Nepatří sem však nákupy určené pro podnikatelskou činnost.

Výdaje na konečnou spotřebu vlády a neziskových institucí sloužících domácnostem (včetně společenských organizací) představují hodnotu netržních služeb poskytovaných uvedenými institucemi pro uspokojení individuálních a kolektivních potřeb, hrazenou ze státního rozpočtu, rozpočtu obcí a z jiných příspěvků. Vyčísluje se jako rozdíl mezi výkony (v pojetí výše popsaném) a příjmy z vlastní činnosti (nepatří sem např. daně, pokuty, poplatky) všech rozpočtových institucí a většiny příspěvkových organizací poskytujících netržní služby, zdravotních pojišťoven a neziskových institucí sloužících domácnostem. Společnou charakteristikou těchto institucí je, že jejich činnost není motivována tvorbou zisku.

Tvorba hrubého fixního kapitálu obsahuje hodnotu pořízení hmotného i nehmotného investičního majetku koupeného, převzatého nebo vyrobeného ve vlastní režii, sníženou o jeho prodej a předání. Patří sem i pořízení formou finančního leasingu. Cílem pořízení je vždy využívat tento investiční majetek při produktivní činnosti, nespádají sem předměty dlouhodobé spotřeby pořízené domácnostmi pro uspokojování konečné spotřeby.

Tvorba hrubého kapitálu ve formě **změny stavu zásob, rezerv a ceností** se určuje jako rozdíl mezi doplňováním a čerpáním těchto zásob.

Vývoz zmenšený o dovoz (netto vývoz) charakterizuje vliv zahraničního obchodu zbožím a službami na možnosti užití produkce rezidenty. Vývoz i dovoz zboží je zachycen v národním pojetí zahrnujícím pouze transakce rezidentů s nerezidenty. Jeho zjištění se opírá zejména o výstupy ze statistického šetření vývozu a dovozu zboží ve vztahu k členským zemím EU (v systému Intrastat) a vyčerpávajícího sledování k ostatním zemím (celní deklarace). Údaje o příjmech a výdajích za služby jsou získávány ze statistického šetření a z platební bilance.

Pokladní plnění státního rozpočtu

Uvedeny jsou pouze ukazatele příjmy celkem, výdaje celkem a přebytek (schodek) státního rozpočtu, a to v metodice a cenách jednotlivých sledovaných let. Je uváděna hodnota rozpočtu příjmů a výdajů platná ke konci období. V ročních údajích je uváděn konečný platný roční rozpočet.

Stav vkladů a půjček domácností celkem

Vklady a půjčky domácností u rezidentských peněžních ústavů obsahují údaje (v národní a cizí měně) za sektor domácností, tj. za jednotlivé občany a drobné podnikatele nezapsané v obchodním rejstříku. Zdrojem informací jsou údaje z databáze České národní banky.

Indexy cen výrobců

Cenové indexy průmyslových výrobců a tržních služeb jsou od ledna 2009 sestavovány, počítány a publikovány podle Klasifikace produkce (CZ-CPA). Vyčerpávající informace o klasifikaci jsou uvedeny na webových stránkách ČSÚ pod odkazem:

www.czso.cz/csu/czso/klasifikace

Cenové indexy jsou počítány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů do úhrnu pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres. Pro výpočet se používají váhy základního období (tj. roční struktura tržeb, výnosů apod.).

$$I_{1/0} = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

p_1	cena ve sledovaném období
p_0	cena v základním období
$p_0 \cdot q_0$	stálá váha – hodnotový ukazatel základního období (tržby, výnosy apod.)

Ceny, které jsou předmětem statistických zjišťování, jsou cenami převážně realizačními, smluvními (bez vlastní spotřeby), určené výhradně pro tuzemský trh (pro podnikovou sféru). Zjišťované ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty.

Index cen zemědělských výrobců

V průběhu roku 2017 byl podroben index cen zemědělských výrobců **standardní komplexní revizi**. V rámci této revize byl revidován výběr reprezentantů a respondentů, byl stanoven nový cenový a indexní základ a zavedena nová váhová struktura na bázi struktury tržeb za zemědělskou produkci v jednotlivých měsících.

Cenové indexy zemědělských výrobců jsou **od ledna 2018** počítány na nových váhových schématech odvozených z tržeb zprůměrovaných za roky 2014, 2015 a 2016. Indexy jsou počítány k novému základu **průměr roku 2015 = 100**.

Váhové podíly zemědělských sezónních a nesezónních komodit se v různých měsících roku od sebe navzájem liší, proto bylo ve výpočtu indexu použito dvourozměrného váhového schématu ve tvaru matice. Jeden rozměr je určen pro vertikální agregaci od úrovně reprezentantů až po nejvyšší úroveň, druhý rozměr je pro 12 měsíců v roce. Nominálnímu součtu 1000 je pak roven součet vah nejvyšší agregace „Zemědělské výroba včetně ryb“ za každý měsíc v roce.

Pro výpočet indexu cen zemědělských výrobců **se tudíž využívá proměnlivých měsíčních vah**.

Strukturu indexu cen zemědělských výrobců tvoří 59 základních zemědělských výrobků (cenových reprezentantů), z toho je 46 rostlinných, včetně ovoce a zeleniny, a 13 živočišných výrobků. Dále se sledují ceny dalších 38 výrobků, které do výpočtu indexů nevstupují. Jejich průměrné ceny se však publikují.

Ceny jsou zjišťovány prostřednictvím státního statistického výkazu Ceny Zem 1-12 u cca 500 vybraných výrobců v zemědělství (družstevní, soukromé a státní organizace). Ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty. Zjišťovány jsou realizační, smluvní ceny (bez vlastní spotřeby), určené pro tuzemský i zahraniční trh bez dopravních nákladů spojených s přepravou k odběrateli.

Indexy cen průmyslových výrobců

Ceny průmyslových výrobců jsou zjišťovány měsíčně na základě údajů z vybraných organizací (cca 1 200) za vybrané reprezentanty (cca 5 000). Vykazované ceny jsou ceny sjednané mezi dodavatelem a odběratelem v tuzemsku bez DPH a spotřební daně (bez nákladů na dopravu k zákazníkovi a nákladů s ní spojených) fakturované za významnějších obchodní případy.

Z vykázaných cen se na stálých váhách počítá index cen průmyslových výrobců. Ten měří průměrný cenový vývoj všech průmyslových výrobků vyrobených a prodaných na domácím, českém trhu. Za průmyslové výrobky se považují výrobky vyrobené v odvětvích sekcí B až E podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE).

V průběhu roku 2016 proběhla standardní komplexní revize indexů cen průmyslových výrobců. Na jejím základě jsou cenové indexy od ledna 2017 počítány na nových váhách za rok 2015. Váhy u indexů cen průmyslových výrobců byly stanoveny na základě struktury tuzemských tržeb za rok 2015 ze statistických výkazů Prům 2- 01, P4-01 a Ceny Prům 1-12.

Technické indexy počítané k základu prosinec 2010 = 100 byly nahrazeny novými technickými indexy s cenovým základem prosinec 2015 = 100. Takto vypočtené indexy jsou od čtyřmístné úrovně Klasifikace produkce (CZ-CPA) výše řetězeny k novému indexnímu základu průměr roku 2015 = 100 a ke stávajícímu základu průměr roku 2005 = 100, čímž je zajištěno pokračování současných časových řad indexů.

Základní časovou řadou pro výpočet odvozených indexů (meziměsíční, meziroční a klouzavý) je průměr roku 2015 = 100.

Výpočet indexů se základem prosinec 2005 = 100 byl v prosinci 2016 ukončen.

Růst (pokles) cen průmyslových výrobců udává, o kolik procent se v daném měsíci zvýšila (snížila) průměrná cenová hladina těchto cen v porovnání s průměrnou cenovou hladinou ve stejném období předchozího roku.

Indexy cen tržních služeb

Úhrnný index cen **tržních služeb v podnikatelské sféře** (tj. mezi podnikatelskými subjekty) je počítán v měsíční časové řadě od roku 1994. Od ledna 2009 cenová šetření zahrnují vybrané služby obsažené v Klasifikaci produkce (CZ-CPA) v oddílech 49, 50, 51, 52, 53, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 77, 78, 80, 81 a 82.

V průběhu roku 2017 proběhla standardní komplexní revize výpočtu indexů cen tržních služeb. Cenové indexy jsou od ledna 2018 počítány na nových váhách, založených na struktuře tržeb roku 2015 a k novému cenovému základu průměr roku 2015 = 100. Nová časová řada indexů se základem průměr roku 2015 = 100 nahradila dosavadní časovou řadu indexů se základem průměr roku 2005 = 100. Dosud publikované indexy nebyly revidovány.

Celkem je zjišťováno pomocí měsíčních výkazů cca 300 stálých cenových reprezentantů od cca 600 respondentů.

Sledovanými cenami jsou převážně ceny realizační, smluvní, popřípadě katalogové, které jsou očištěny od daně z přidané hodnoty. Jedná se převážně o ceny služeb, určených pro tuzemský trh.

Index cen stavebních prací

Index cen stavebních prací je odhadován na podkladě výsledků šetření cen materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví za běžný měsíc (statistický výkaz Ceny Prům 1-12). Do odhadu hodnoty indexu jsou kromě materiálových vlivů zahrnuty i vlivy nemateriálové povahy. Jedná se především o pohyb průměrné měsíční mzdy ve stavebnictví, dopravní náklady, režie a zisk.

Odhady měsíčního vývoje cenového indexu se vždy po uplynutí čtvrtletí (46. den) **zpětně zpřesňují** (tj. běžně revidují) podle nejnovějších výsledků přímého čtvrtletního šetření cen stavebních prací Ceny Stav 1- 04.

Základní cenovou hladinou pro výpočet cenových indexů je průměr roku 2015. Odvozeně jsou počítány indexy meziroční a meziměsíční.

Spotřebitelské ceny

Vývoj indexů spotřebitelských cen se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je cca 700.

Váhy ve spotřebních koších pro výpočet indexů spotřebitelských cen od roku 2018 byly stanoveny na základě údajů o výdajích domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů za rok 2016, které byly korigovány na základě údajů statistiky národních účtů.

Ceny jednotlivých druhů zboží a služeb jsou zjišťovány měsíčně, přímo ve vybraných prodejnách a provozovnách služeb (cca 8 500), pracovníky statistických orgánů ve 35 vybraných okresech v celé ČR a hl. m. Praze.

Výpočet indexů spotřebitelských cen je prováděn na stálých váhách podle vzorce Laspeyresova:

$$I_{1/0} = \frac{\sum p_1 p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

p_1 cena zboží (služby) ve sledovaném (běžném) období

p_0 cena zboží (služby) v základním období

$p_0 \cdot q_0$ stálá váha - výdaje domácností za zboží (službu) v základním období

Od ledna 2018 došlo u cenových indexů ke změně cenového referenčního období z prosince 2015 na prosinec 2017. Nově vypočítávané indexy o základu prosinec 2017 = 100 jsou na všech úrovních členění spotřebního koše řetězeny ke stávající bazické časové řadě indexů o základu průměr roku 2015 = 100. Tím je zajištěno pokračování této časové řady, ze které jsou následně počítány indexy k dalším základům (předchozí

měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

Zaměstnanci a mzdy

Údaje se týkají zaměstnanců v evidenčním počtu ekonomických subjektů, který zahrnuje osoby v pracovním, služebním nebo členském poměru (součástí členství je též pracovní vztah) k zaměstnavateli (dále jen „pracovní poměr“).

V údajích o počtu zaměstnanců a průměrných hrubých měsíčních mzdách nejsou zahrnuty osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů), soudci, ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (nepracují-li současně v pracovním poměru), učni, osoby pracující pro firmu na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, zaměstnanci ekonomických subjektů statisticky nesledovaných.

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplátky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Nezahrnují se náhrady mzdy nebo platu za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény placené zaměstnavatelem. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky.

Od 1. čtvrtletí 2009 došlo ve statistice práce a mezd ke změnám v metodice zjišťování a prezentaci výsledků.

Mezi nejdůležitější změny v metodice patří:

- údaje jsou zpracovávány a publikovány podle Klasifikace ekonomických činností (CZ- NACE), národní verze NACE Rev.2, která nahradila dříve používanou klasifikaci OKEČ, národní verzi NACE Rev.1.1;
- byly uplatněny nové metody odhadů non-response a nově zavedeny doodhady za nešetřenou část populace, které vycházejí z administrativních zdrojů dat;
- údaje o počtu zaměstnanců a průměrných mzdách jsou uvedeny v přepočtu na plně zaměstnané (dříve na fyzické osoby), za celé národní hospodářství.

Časová řada údajů ze zpracování čtvrtletních statistických výkazů byla **přepočtena od roku 2000**.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený je přepočtem průměrného evidenčního počtu zaměstnanců ve fyzických osobách podle délky jejich pracovních úvazků na zaměstnavatelem stanovenou (plnou) pracovní dobu.

Průměrná hrubá měsíční mzda za celé národní hospodářství zahrnuje údaje za všechny zaměstnance. Je uvedena na přepočtené počty zaměstnanců, zohledňuje tak délku pracovních úvazků zaměstnanců.

Index nákladů práce

Index nákladů práce je čtvrtletní ukazatel vývoje trhu práce, který měří změnu hodinových nákladů práce v aktuálním čtvrtletí k základnímu období (celý rok 2016).

Výpočet vychází z existujících datových zdrojů:

- data o mzdách jsou přebírána ze čtvrtletního výkaznictví ČSÚ a dopočtena na celé národní hospodářství;
- ostatní náklady práce jsou konstruovány jako odhady ze struktury ročního šetření o úplných nákladech práce;

- data za odpracované hodiny jsou přebírána ze čtvrtletního výkaznictví ČSÚ a dopočtena na celé národní hospodářství.

Schéma výpočtu LCI je legislativně upraveno nařízením Evropské Rady a Parlamentu č. 450/2003 a dále nařízením Evropské komise č. 1216/2003.

Úplné náklady práce jsou celkové náklady zaměstnavatele na získání a výchovu zaměstnanců, na odměňování za práci a na zabezpečení sociálních potřeb zaměstnanců. Zahrnují mzdy a platy (včetně náhrady mzdy za neodpracovanou dobu), sociální náklady a výdaje (zákonné a dobrovolné), sociální požitky, personální náklady a daně a dotace související se zaměstnáváním lidí.

Nezaměstnanost

Zdrojem dat o počtech uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce jsou fyzické osoby, které osobně požádají o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku úřadu práce, v jejímž obvodu mají bydliště, a při splnění zákonem stanovených podmínek jsou krajskou pobočkou úřadu práce zařazeny do evidence uchazečů o zaměstnání.

Dosažitelní uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce jsou evidovaní uchazeči (včetně občanů EU a EHP zemí), kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, protože nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání.

Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Míra volných pracovních míst

Míra volných pracovních míst se počítá jako podíl volných míst na celkovém počtu obsazených a volných míst. V souladu s doporučením Eurostatu je použita metodika, která do celkového počtu volných míst nezahrnuje místa vznikající u firem či soukromníků, do té doby bez zaměstnanců. Počet volných míst je přebírána ze statistiky Ministerstva práce a sociálních věcí. Počet obsazených míst je v podmínkách ČR definován jako součet počtu zaměstnanců a členů produkčních družstev s jediným a dalším zaměstnáním zjišťovaných výběrovým šetřením pracovních sil.

Vybrané ukazatele z výběrového šetření pracovních sil

Veškeré údaje v časové řadě jsou zpracovány podle jednotné metodiky odpovídající platným definicím Eurostatu a doporučením Mezinárodní organizace práce (ILO).

Do počtu **zaměstnaných v národním hospodářství** nejsou zahrnuty osoby na rodičovské dovolené. Na druhé straně sem jsou zahrnuti příslušníci armády, tj. vojáci z povolání. Do roku 2004 byli započtení mezi zaměstnané i vojáci v základní vojenské službě.

Kategorie **nezaměstnaných** koresponduje s definicí ILO. To znamená, že vedle osob, které ve sledovaném období souběžně splňovaly tři základní podmínky:

- byly bez práce;
- byly připraveny k nástupu do práce během 14 dnů;
- hledaly aktivně práci

zahrnuje i osoby, které si již práci našly, ale nástup je stanoven na pozdější dobu (nejpozději do tří měsíců).

Zahranिční obchod se zbožím v národním pojetí

Český statistický úřad publikuje od roku 2011 údaje o zahraničním obchodě České republiky se zbožím ve dvou pojetích – národním a přeshraničním. Součástí této kapitoly je **výhradně národní pojetí statistiky zahraničního obchodu**, které vypovídá o vývozní a dovozní výkonnosti české ekonomiky, tedy i o obchodní bilanci zahraničního obchodu České republiky.

Národní pojetí vychází z teze, že k zahraničnímu obchodu dochází ve chvíli, kdy spolu obchodují české subjekty (rezidenti) a zahraniční subjekty (nerezidenti), a samotný pohyb zboží přes hranice pro něj nemusí být rozhodující.

Zdrojem informací pro odhad vývozu a dovozu zboží v národním pojetí jsou zejména informace o pohybu zboží přes hranice (tj. data přeshraničního pojetí) doplněná o další datové zdroje, především daňová přiznání k dani z přidané hodnoty a statistiku průmyslu. Zboží, které je přesouváno na/z území České republiky zahraničními subjekty, není v národním pojetí chápáno jako vývoz a dovoz. Za vývoz a dovoz České republiky je naopak považován obchod, který probíhá i mezi českými a zahraničními subjekty na území ČR, což je díky zapojení ČR do jednotného evropského trhu možné.

Údaje za vývoz jsou sestavovány podle země určení, údaje za dovoz podle země původu.

Data o zahraničním obchodě v národním pojetí jsou základním zdrojovým údajem pro sestavování HDP podle výdajové metody a rovněž běžného účtu platební bilance.

Registr ekonomických subjektů

Tabulka o počtech jednotek v registru ekonomických subjektů je sestavena na základě údajů z registru ekonomických subjektů podle stavu registrace k příslušnému datu.

Registr ekonomických subjektů eviduje právnické osoby, organizační složky státu, podílové fondy a dále fyzické osoby, které mají postavení podnikatele.

Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou jsou subjekty, které podle informací z administrativních zdrojů nebo ze statistických zjišťování vykazují ekonomickou aktivitu.

Soukromí podnikatelé celkem zahrnují fyzické osoby podnikající podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, a zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. V roce 2009 se projevilo ukončení procesu transformace samostatně hospodařících rolníků na zemědělské podnikatele.

Obchodní společnosti zahrnují veřejné obchodní společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, akciové společnosti a od roku 2010 i evropské společnosti a evropská hospodářská zájmová sdružení. Družstva se rozumí družstva a evropské družstevní společnosti. Do počtu státních podniků nejsou zahrnuty státní podniky v likvidaci.

Od roku 2013 se nerozlišují fyzické osoby zapsané a nezapsané v obchodním rejstříku.

Zemědělství

Výroba hovězího a vepřového masa vyjadřuje hmotnost jatečně upravených těl (jatečnou hmotnost) zvířat, jejichž maso bylo uznáno za vhodné k lidské spotřebě. Zahrnuje jak zvířata z tuzemských chovů, tak dovezená zvířata. Nezahrnuje zvířata z tuzemských chovů vyvezená do zahraničí.

Výroba drůbežního masa je vypočtena z údajů o nákupu jatečné drůbeže, případně o porážkách z vlastního chovu, které jsou přebírány z resortního šetření Ministerstva zemědělství a přepočteny na jatečnou hmotnost. Výroba masa je zjišťována ve všech registrovaných jatcích.

Nákup mléka vyjadřuje nákup syrového mléka mlékárnami a odbytovými organizacemi bez duplicitního započítání nákupu mlékáren od odbytových organizací, tj. přímý nákup od producentů. Nezahrnuje nákup mléka ze zahraničí. Údaje jsou přebírány z resortního šetření Ministerstva zemědělství.

Průmysl

Index průmyslové produkce měří vlastní výstup průmyslových odvětví i průmyslu celkem očištěný od cenových vlivů. Při jeho výpočtu se z větší části vychází z tržeb za vlastní výrobky a služby přeceněné do stálých cen, v případě vybraných odvětví charakterizují vývoj odvětví fyzické objemy produkce výrobních reprezentantů. Index je primárně počítán jako měsíční bazický index, a to na úrovni dvouciferného oddílu CZ-NACE. Při agregaci na vyšší úroveň se využívají váhy odvozené ze struktury přidané hodnoty v bazickém roce (agregace na úroveň sekcí, hlavních průmyslových seskupení a na průmysl celkem).

V souladu s předpisy Eurostatu index průmyslové produkce pokrývá sekce CZ-NACE B, C, D (kromě skupiny 35.3).

Dříve používaná klasifikace OKEČ (národní verze NACE Rev.1.1.) byla nahrazena Klasifikací ekonomických činností (CZ-NACE), národní verzí NACE Rev.2.

Bližší informace viz www.czso.cz/csu/czso/prumysl_metodika.

V roce 2018 došlo ke změně bazického období krátkodobých statistik, což představuje standardní opatření prováděné v pětileté periodě a koordinované v rámci Evropského statistického systému. Změna má následující důsledky.

Základní období u bazických indexů bylo změněno z průměru roku 2010 na průměr roku 2015.

Používají se nová váhová schémata odvozená z výsledků strukturální podnikové statistiky za rok 2015.

V souladu s Manuálem Eurostatu ke krátkodobým statistikám byly nové váhy využity ke zpětnému přepočtu dat do roku 2014. To má za následek revizi dat za roky 2014-2017.

Data za roky 2000-2013 byla s aktualizovanými výsledky propojena za pomoci přepočítacích můstků metodou annual overlap. Vlastností této metody je, že meziroční indexy 2014/2013 za celoroční kumulace zůstávají po propojení stejné jako u původních dat a také se nemění průběh řad za roky 2000-2013, tzn. po propojení se nemění meziroční indexy. Důsledkem změny však je, že historické řady před rokem 2014 ztratily aditivitu, tzn. nejsou agregovatelné pomocí aktuálního váhového schématu.

Stavebnictví

Stavebními pracemi se rozumí provádění specializovaných i nespécializovaných stavebních činností. Patří sem práce na novostavbách, opravách, provádění nástaveb a přestaveb budov i inženýrských děl, výstavba prefabrikovaných objektů na staveništi a staveb dočasného charakteru. Zahrnují se i montážní práce stavebních konstrukcí a hodnota zabudovaného materiálu a konstrukcí. Jedná se o práce uvedené v Klasifikaci produkce (CZ-CPA), v oddílech 41, 42 a 43.

Index stavební produkce je vypočten ze stálých cen roku 2015.

Podrobný popis změny bazického období v roce 2018 a související revize dat naleznete v kapitole Průmysl.

Bytová výstavba

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou tomuto účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky.

Byty zahájené jsou byty v těch domech, jejichž výstavba byla ve sledovaném období povolena, a to bez ohledu na to, zda tyto byty byly ve sledovaném období dokončeny či nikoliv. Za dům je pro účely této definice považován rodinný dům, bytový dům, nástavba, vestavba nebo přístavba k oběma uvedeným domům, dům s pečovatelskou službou a domov-penzion, nebytový objekt (služební byty – zpravidla mimo bytové objekty) a jakýkoliv nebytový prostor, jehož adaptací vznikne nový byt.

Byty dokončené jsou byty v nových budovách, kterým bylo přiděleno číslo popisné/evidenční nebo nově dokončené byty ve stávajících budovách.

Stavební povolení

Stavebním povolením se rozumí celkový počet stavebních povolení (včetně společných), stavebních ohlášení, staveb povolených na podkladě veřejnoprávní smlouvy a staveb ve zkráceném stavebním řízení autorizovaným inspektorem, které byly ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vydány a evidovány příslušným stavebním úřadem.

Orientační hodnota staveb zahrnuje celkové náklady včetně technologie (v běžných cenách) vynaložené na přípravu, realizaci a uvedení stavby do provozu.

Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování, stravování a pohostinství

Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování, stravování a pohostinství představují celkové tržby bez DPH za zboží, vlastní výrobky a služby, zjišťované měsíčním šetřením na konstantním poli podniků.

Publikovaný ukazatel je index těchto tržeb proti stejnému období předchozího roku, a to za motoristický segment, maloobchod, ubytování, stravování a pohostinství; podle Klasifikace ekonomických činností (CZ- NACE), což je národní verze klasifikace NACE Rev. 2, se jedná o tyto oddíly:

- 45 tržby za obchod, údržbu a opravy motorových vozidel;
- 47 tržby maloobchodu kromě motorových vozidel včetně maloobchodního prodeje pohonných hmot;
- 55 tržby za ubytování;
- 56 tržby za stravování a pohostinství.

Specifikace indexů tržeb podle podrobnějšího sortimentního členění:

- maloobchod kromě maloobchodního prodeje pohonných hmot – CZ-NACE 47 bez 47.3;
- maloobchodní prodej pohonných hmot – CZ-NACE 47.3;
- maloobchod s převahou potravin v nesespecializovaných prodejnách – CZ-NACE 47.11;
- maloobchod s potravinami ve specializovaných prodejnách – CZ-NACE 47.2;
- maloobchod s nepotravinářským zbožím – CZ-NACE 47.19 + 47.4 až 47.9.

Index v běžných cenách: stejné období předchozího roku = 100

Index ve stálých cenách: stejné období předchozího roku = 100

(pro deflací použit cenový index k průměru roku 2015)

Podrobný popis **změny bazického období** v roce 2018 a související **revize dat** naleznete v kapitole Průmysl.

Doprava

Zdrojem dat pro **tržby v dopravě a skladování** je měsíční zjišťování SP1-12 s přílohami. Měsíčně jsou sledovány celkové tržby bez DPH za zboží, vlastní výrobky a služby. Publikovaný ukazatel je index těchto tržeb oproti stejnému období předchozího roku a to za Dopravu a skladování podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE), oddílů 49 až 53.

Podrobný popis **změny bazického období** v roce 2018 a související **revize dat** naleznete v kapitole Průmysl.

Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních

Zdrojem informací je pravidelné šetření v hromadných ubytovacích zařízeních, které je rozděleno na měsíční šetření, do kterého jsou zahrnuty všechny kategorie hotelů, a čtvrtletní šetření obsahující zbylá hromadná ubytovací zařízení (např. penziony, kempy, či turistické ubytovny). Údaje o návštěvnosti jsou souhrnem zpracovaných dat za předložené dotazníky a za statisticky dopočtená data ubytovacích zařízení, od kterých nebyl vyplněný dotazník získán.

V roce 2012 došlo k přerušení souvislé časové řady a od tohoto roku jsou publikována data v nové srovnatelné časové řadě. Nerevidované údaje za roky 2000 až 2013 jsou umístěny v archivu. V září 2007 provedl ČSÚ revizi dat za období 2000–2006 v souvislosti se změnou územního členění ve smyslu zákona č. 387/2004 Sb., o změnách hranic krajů. Při této příležitosti došlo rovněž k zpětné opravě údajů. Revize se dotkla dat za jednotlivé kraje nikoli údajů za ČR celkem.

Hromadné ubytovací zařízení je zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky, sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod.

Počet hostů udává počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních. Host v ubytovacím zařízení je každá osoba (nezahrnuje se personál a majitelé ubytovacího zařízení, kteří v ubytovacím zařízení bydlí), která použila služeb zařízení k přechodnému ubytování včetně dětí. Host může použít služeb ubytovacího zařízení z důvodu dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kurzu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod. V rekreačních zařízeních a školicích střediscích podniku (odborových svazů) se hostem rozumí každá osoba, která použila zařízení k přechodnému ubytování z výše vyjmenovaných důvodů, ať se jedná o vlastní zaměstnance podniku, jejich rodinné příslušníky nebo osoby k podnikům cizí. V léčebných lázních se hostem rozumí každá osoba, která podstoupí lázeňskou léčbu bez ohledu na způsob hrazení léčení, komplexnost léčby apod. Mezi hosty se nezapočítávají osoby, které využívají služeb ubytovacího zařízení k přechodnému ubytování za účelem zaměstnání, či řádného studia (pokud doba jeho trvání překročí 1 rok).

Počet přenocování udává celkový počet přenocování (strávených nocí) hostů ubytovaných v ubytovacích zařízeních ve sledovaném období.

Indexy tržeb bez DPH ve vybraných službách

Indexy tržeb slouží pro analýzy krátkodobého vývoje a možné predikce budoucího vývoje v jednotlivých odvětvích. Zdrojem dat je měsíční statistické zjišťování SP 1-12 s přílohami. Měsíčně jsou sledovány celkové tržby bez DPH za zboží, vlastní výrobky a služby. Publikovaný ukazatel je index těchto tržeb proti stejnému období předchozího roku za sekce L, M a N podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE).

Výše uvedené sekce zahrnují následující oddíly činností:

Sekce L – Činnosti v oblasti nemovitostí

oddíl 68 Činnosti v oblasti nemovitostí

Sekce M – Profesní, vědecké a technické činnosti

oddíl 69 Právní a účetnické činnosti

oddíl 70 Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení

oddíl 71 Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy

oddíl 73 Reklama a průzkum trhu

oddíl 74 Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti

Sekce N – Administrativní a podpůrné činnosti

oddíl 77 Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasing

oddíl 78 Činnosti související se zaměstnáním

oddíl 79 Činnosti cestovních agentur, kancelářů a jiné rezervační a související činnosti

oddíl 80 Bezpečnostní a pátrací činnosti

oddíl 81 Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny

oddíl 82 Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání

V rámci sekce M nejsou sledovány oddíly 72 – Výzkum a vývoj a 75 – Veterinární činnosti, sekce N neobsahuje skupinu 813 – Činnosti spojené s úpravou krajiny.

Podrobný popis **změny bazického období** v roce 2018 a související **revize dat** naleznete v kapitole Průmysl.

Sociální dávky a sociální příspěvky

Údaje o sociálních dávkách a sociálních příspěvcích jsou uvedeny v souladu s metodikou mezinárodního standardu evropského systému národních účtů. Sledují se zejména v rozdělení na peněžní a naturální, podle způsobu jejich úhrady (ze systémů pojištění a mimo tyto systémy). Základním zdrojem jsou především administrativní (účetní) výkazy vládních institucí.

Sociální dávky vyplácené občanům jsou běžné, pravidelné i nepravidelné, peněžní i naturální platby (transfery) poskytované v rámci sociálního zabezpečení, z doplňkového penzijního pojištění se státním příspěvkem od fondů penzijních společností, dobrovolné podpory od zaměstnavatelů, vládních institucí a od soukromých neziskových organizací poskytujících služby domácnostem. Sociální dávky se rozdělují na:

Dávky důchodového pojištění zahrnují starobní, invalidní, sirotčí a jiné penzijní dávky sociálního zabezpečení a penzijní dávky z doplňkového penzijního pojištění se státním příspěvkem.

Dávky nemocenského pojištění zahrnují nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny, peněžitou pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a dávky nemocenského pojištění jinde

nezařazené (vyplývající z nemocenského pojištění). Rovněž se zahrnují dávky vyplývající ze zákonného úrazového pojištění, které hradí zaměstnavatelé. Nezahrnují se náhrady mzdy za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti placené zaměstnavatelem.

Dávky v nezaměstnanosti pobírá fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky, která se minimálně 12 měsíců účastnila na důchodovém pojištění a při ztrátě zaměstnání nepobírá odstupné od posledního zaměstnavatele.

Dávky státní sociální podpory (peněžní) zahrnují přídavek na dítě, sociální příplatek, porodné, rodičovský příspěvek, dávky péčovské péče a dávky sociální podpory jinde nezařazené.

Ostatní dávky a výpomocné sociální dávky zahrnují především imputovaný státní příspěvek na zdravotní pojištění za osoby, za něž je plátcem stát, dále zvláštní sociální dávky pro příslušníky ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi a ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení (např. příspěvek na péči). Patří sem také sociální dávky poskytované mimo vládní programy sociálního zabezpečení, tj. sociální podpory od zaměstnavatele (např. náhrady mezd v době nemoci poskytované zaměstnavatelem nebo podpory ze sociálního fondu).

Naturální sociální dávky zahrnují hodnotu výkonů zdravotnických zařízení ve výši uhrazené zdravotními pojišťovnami, dávky státní sociální podpory poskytované na bydlení a pohřebné a věcné dávky poskytované v rámci programů pro osoby zdravotně postižené a péče o staré občany. Zahrnují se také náklady na rekvalifikaci, organizované v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.

Sociální příspěvky jsou příspěvky na **sociální pojištění** (na sociální zabezpečení a ostatní sociální pojištění) obsahující všechny (povinné i dobrovolné) platby hrazené přímo nebo zprostředkovaně těm, kdo poskytují sociální dávky, tj. ústřední vládní instituce, zdravotní pojišťovny spravující všeobecné zdravotní pojištění a soukromé penzijní fondy. Plátcem příspěvků na sociální pojištění jsou zaměstnavatelé, kteří platí pojistné za své zaměstnance, zaměstnanci (formou srážky ze mzdy), samoplátcí (osoby samostatně výdělečně činné a jiné osoby, které se účastní daného systému pojištění) a stát (za osoby bez zdanitelných příjmů – seniory, děti, studenty aj.).

Sociální příspěvky zaměstnavatelů zahrnují příspěvky zaměstnavatelů na zákonné sociální zabezpečení (na zajištění penzí, nemocenského, včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti), zákonné zdravotní a zákonné úrazové pojištění (pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škody při pracovních úrazech nebo nemoci z povolání – hrazené ve prospěch zaměstnanců). Dobrovolné sociální příspěvky obsahují příspěvky zaměstnavatelů na doplňkové penzijní připojištění, dobrovolné příspěvky na zdravotní a životní pojištění.

Příspěvky na sociální pojištění zaměstnanců zahrnují příspěvky prováděné zaměstnavatelem formou srážky ze mzdy. Příspěvky na sociální pojištění od **samoplátců** zahrnují příspěvky osob samostatně výdělečně činných a osob, na které se zákonná povinnost sociálního a zdravotního pojištění nevztahuje.

Příspěvky na sociální pojištění hrazené zaměstnanci, samoplátcí a státem se v rámci systému národních účtů vykazují jako sociální příspěvky domácností.

Platby těchto příspěvků vytvářejí nárok občana na sociální dávky a na zabezpečení lékařské péče ve prospěch pojištěnce nebo uživatele náhrady (např. nároky rodinných příslušníků nebo dědiců při úmrtí pojištěné osoby).